
Bruksela - Londyn, 7 czerwca 2020 r.

W nawiązaniu do pisma z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie pogorszenia się stanu praworządności w Polsce

Věra Jourová

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej

Didier Reynders

Komisarz UE ds. Sprawiedliwości

Szanowna Pani Przewodnicząca,
Szanowny Panie Komisarzu,

Zwracamy się do Państwa w nawiązaniu do naszego poprzedniego pisma z dnia 22 kwietnia 2020 r., by zwrócić Państwa uwagę na dwa ostatnie i najbardziej rażące naruszenia orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE). W niniejszej sprawie odwołujemy się do orzeczenia TSUE z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie *Komisja przeciwko Polsce*, C-791/19 R, oraz wytycznych określonych w wyroku TSUE w sprawie *Simpson i HG* (C-542/18 RX-II i C-543/18 RX-II).

W odniesieniu do postanowienia TSUE z dnia 8 kwietnia 2020 r. pragniemy zwrócić uwagę na wielokrotne naruszenia tego postanowienia, *celowo* dokonane przez polskie władze, czego ostatnim przykładem jest zamknięte posiedzenie „Izby Dyscyplinarnej” w sprawie sędziego Igora Tulei[1], które ma się odbyć 9 czerwca br.[2]

Przed tym oczywistym naruszeniem postanowienia TSUE[3] i niezależnie od absurdalnych przesłanek[4] przedstawionych przez osobę bezprawnie powołaną do (już przejętego) Sądu Najwyższego w celu uzasadnienia tego rażącego naruszenia postanowienia TSUE[5], zaobserwowaliśmy inne naruszenia.

Można wśród nich wskazać pytanie złożone przez „Izbę Dyscyplinarną”[6] w odniesieniu do art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 279 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) do kontrolowanego przez rząd „Trybunału Konstytucyjnego”[7], aby dać temu zdyskredytowanemu organowi pretekst do nie zastosowania postanowienia TSUE, pomimo braku kompetencji „Trybunału Konstytucyjnego” w tym zakresie. W tym względzie należy również przypomnieć, że zdaniem samej Komisji, „Trybunał Konstytucyjny” ma nielegalny skład i nie gwarantuje już żadnej skutecznej kontroli konstytucyjnej aktów prawnych przyjętych przez większość parlamentarną, podczas gdy sama „Izba Dyscyplinarna” została *już* uznana przez Sąd Najwyższy (kiedy był jeszcze niezależny) za niestanowiącą sądu w rozumieniu zarówno prawa polskiego, jak i unijnego.

Sama czynność „Izby Dyscyplinarnej”, organu podającego się za sąd, polegająca na skierowaniu do organu podającego się za Trybunał Konstytucyjny pytania dotyczącego zgodności z Konstytucją RP dwóch przepisów prawa pierwotnego UE w celu uniknięcia zastosowania się do środka tymczasowego TSUE, stanowi naruszenie prawa UE. Jest to jednocześnie naruszenie samego

postanowienia TSUE, ponieważ postanowienie to zawiesiło działalność sądową „Izby Dyscyplinarnej”[8]. Na koniec pragniemy zwrócić uwagę na powołanie przez Prezydenta RP trzech nowych osób do „Izby Dyscyplinarnej”[9] - nie tylko w związku z możliwym naruszeniem postanowienia TSUE z dnia 8 kwietnia 2020 r., ale również z oczywistym naruszeniem orzeczenia w trybie prejudycjalnym TSUE z dnia 19 listopada 2019 r., zastosowanego przez (ówczesnie jeszcze niezależny) Sąd Najwyższy w kilku orzeczeniach, a ostatnio w swojej uchwale z dnia 23 stycznia 2020 r.

Ponadto, chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na ostatnie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które w praktyce zasadniczo unieważnia wytyczne określone w orzeczeniu Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie *Simpson i HG*. Pomijając oczywiste wady „rozumowania” Trybunału Konstytucyjnego[10], które nie tylko narusza polską konstytucję, ale także Europejską Konwencję Praw Człowieka (EKPC), „wyrok” bezprawnie skomponowanego „Trybunału Konstytucyjnego” wyraźnie narusza art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. W istocie, jeśli chodzi o prawo UE, Trybunał Sprawiedliwości jednoznacznie potwierdził, że prawo do sprawiedliwego procesu sądowego „oznacza, że każdy sąd jest zobowiązany do sprawdzenia, czy w swoim składzie, stanowi sąd, w stosunku do którego pojawia się poważna wątpliwość w tej kwestii.”[11] Przed tym ostatnim „wyrokiem”, jak zaznaczyliśmy w naszym poprzednim piśmie, podporządkowany partii rządzącej „Trybunał Konstytucyjny” wydał dwa wyroki, opierając się częściowo na oczywistej błędnej interpretacji traktatów UE w celu uzasadnienia rażących naruszeń tychże traktatów. Czyniąc to, „Trybunał Konstytucyjny” nie tylko naruszył obowiązek skierowania sprawy do TSUE, ale także naruszył najbardziej podstawowe zasady i mechanizmy leżące u podstaw całego porządku prawnego UE celowo ignorując odpowiednie orzeczenia TSUE; odmawiając TSUE jakichkolwiek uprawnień do kontroli polskich działań naruszających niezawisłość sądownictwa; oraz zakazując sądom krajowym kierowania do TSUE pytań dotyczących organów i/lub środków krajowych, które w sposób oczywisty naruszają zasadę skutecznej ochrony prawnej, i/lub zakazując im stosowania prawa UE w miejscu tych środków.[12]

Z głębokim niepokojem obserwujemy, jak przejęty Trybunał Konstytucyjny, znany niegdyś jako niezależny obrońca praworządności, *metodycznie i celowo* uniemożliwia stosowanie unijnych standardów praworządności i respektowanie wyroków TSUE.[13] Ile jeszcze szkód musi zostać wyrządzone praworządności, zanim Komisja podejmie wreszcie odpowiednie działania?

W związku z powyższym oraz z ciągłym pogarszaniem się sytuacji w zakresie łamania zasad państwa prawa, którego jesteśmy świadkami w Polsce od końca 2015 roku, musimy powtórzyć nasze poprzednie wezwanie, wzywając Państwa do wypełniania obowiązków jako strażnika unijnych traktatów.

Naszym zdaniem oznacza to niezwłoczny zwrócenie się do TSUE o nałożenie *odstraszającej*, dziennej grzywny do czasu *pełnego wykonania* przez polskie władze postanowienia z dnia 8 kwietnia 2020 r. Zgodnie z wcześniejszym wnioskiem, a także z projektem sprawozdania komisji LIBE Parlamentu Europejskiego[14], Komisja Europejska musi również niezwłocznie wszcząć dodatkowe postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w sprawach podporządkowanych władzy politycznej:

1. Trybunału Konstytucyjnego;
2. tzw. nowej Krajowej Rady Sądownictwa (która po raz pierwszy w historii Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa ma zostać z niej wydalona); oraz
3. „Izby Nadzwyczajnej” w Sądzie Najwyższym.

Choć z zadowoleniem przyjmujemy wszczęcie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w odniesieniu do „ustawy kagańcowej”, to jednak nie będzie ono wystarczające do powstrzymania dalszego procesu niszczenia praworządności, którego jesteśmy obecnie świadkami w Polsce.

Pragniemy również zwrócić Państwa uwagę na ostatnie wydarzenia w Sądzie Najwyższym, w szczególności na procedury stosowane w celu (nieprawidłowego[15]) mianowania politycznie zależnego „sędziego” aby stanął na czele Sądu Najwyższego, co stanowi kolejne naruszenie konstytucji[16], ale również prawa UE, a w szczególności orzecznictwa TSUE dotyczącego mianowania sędziów oraz obowiązku władz krajowych niewdrażania środków podważających niezawisłość sądów krajowych, co zostało jasno określone w orzeczeniu portugalskich sędziów[17].

Jak już wcześniej podkreślaliśmy w naszym poprzednim liście, czas gra niesłychanie ważną rolę. Z bólem stwierdzamy, że Komisja Europejska nie uczyniła nic, aby zapobiec przejęciu Trybunału Konstytucyjnego i przejęciu Krajowej Rady Sądownictwa, a także, że - nie podjąwszy szybszych działań w odniesieniu do zmienionych przepisów dotyczących Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, skrytykowanych przez Komisję Wenecką już w 2017 roku - nie zapobiegła również przejęciu Sądu Najwyższego.

To już tylko kwestia czasu, zanim cały polski system sądowniczy znajdzie się pod całkowitą polityczną kontrolą obecnej partii rządzącej w Polsce. To nie jest czas na dialog, lecz na ponowne, szybkie i nieustępliwe egzekwowanie prawa unijnego. Jeśli tego nie uczynicie, wkrótce UE doczeka się pierwszego członka, którego cały krajowy system sądowniczy nie będzie spełniał minimalnych wymogów prawa unijnego, w szczególności art. 2 TUE.

Wzywamy zatem do szybkiego i pełnego wykorzystania wszystkich dostępnych Komisji możliwości politycznych i prawnych.

Pozostajemy do Państwa dyspozycji w razie potrzeby przekazania dodatkowych informacji i dziękujemy za poświęcony czas.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Mycielski, Fundacja Otwarty Dialog (ODF, Belgia/Polska)
Prof. Laurent Pech, Uniwersytet Middlesex w Londynie.

oraz:

Prof. Alberto Alemanno, HEC Paryż / The Good Lobby

Prof. Leszek Balcerowicz

Prof. Gráinne de Búrca, Uniwersytet Nowojorski

Forum Obywatelskiego Rozwoju (FOR, Polska)

Prof. Paul Craig, Uniwersytet Oksfordzki

Prof. Gábor Halmai, Europejski Instytut Uniwersytecki

Prof. Kees Groenendijk, Uniwersytet Radboud w Nijmegen

Prof. R. Daniel Kelemen, Uniwersytet Rutgersa

Prof. Dimitry Kochenov, Uniwersytet w Groningen

Dr Kriszta Kovács, Centrum dla Globalnego Konstytucjonalizmu WZB w Berlinie

Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia” (Polska)

Prof. John Morijn, Uniwersytet w Groningen

Prof. Jannemieke Ouwerkerk, Uniwersytet w Lejdzie
Prof. Sébastien Platon, Uniwersytet w Bordeaux
Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia” (Polska)
Prof. Theo de Roos, Uniwersytet w Tilburgu
Prof. Wojciech Sadurski, Uniwersytet w Sydney i Uniwersytet Warszawski
Prof. Kim Lane Scheppele, Uniwersytet Princeton
Prof. Joanne Scott, Europejski Instytut Uniwersytecki
Alice Stollmeyer, Defend Democracy (Belgia)
Stowarzyszenie Sędziów „Themis” (Polska)
Prof. Fryderyk Zoll, Uniwersytet Jagielloński
Prof. Bruno De Witte, Uniwersytet w Maastricht

-
- [1] Patrz ostatnio <https://ruleoflaw.pl/more-than-100-academics-from-poland-express-solidarity-with-harassed-judge-igor-tuleya> ("Chcielibyśmy stanowczo zaprotestować przeciwko działaniom podjętym wobec was. Podobnie jak cała ustawa stanowiąca ich podstawę, są one oczywiście nielegalne i niezgodne z polską konstytucją i umowami międzynarodowymi, którymi Polska jest związana") oraz Rada Adwokacka i BHRC piszą do polskich władz o pogłębiającym się kryzysie rządów prawa <https://www.barhumanrights.org.uk/bar-council-and-bhrc-write-to-the-polish-authorities-regarding-attacks-on-the-rule-of-law-in-poland/>
- [2] Patrz. <https://www.iustitia.pl/en/activity/informations/3848-the-disciplinary-chamber-of-the-polish-supreme-court-scheduled-a-hearing-on-june-9-regarding-the-waiver-of-immunity-of-judge-igor-tulea-despite-the-interim-measure-of-the-cjeu-of-april-8-on-suspension-of-the-disciplinary-chamber> oraz <https://ruleoflaw.pl/the-disciplinary-chamber-will-examine-the-case-of-judge-igor-tuleya-despite-cjeu-order/>
- [3] Zob. w szczególności pkt 44: "W tym względzie należy zauważyć, że w przypadku ich zastosowania, środki tymczasowe, o które wnosi Komisja, skutkowałyby (...) tymczasowym zawieszeniem stosowania spornych przepisów krajowych i, w konsekwencji, *wykonywaniem przez tych sędziów ich funkcji do czasu wydania prawomocnego wyroku.*" (nasz akcent)
- [4] <https://ruleoflaw.pl/stepkowski-the-case-of-the-judge-tuleyas-immunity-is-not-covered-by-the-cjeus-decision/>
- [5] Uchwała Sądu Najwyższego w sprawie utworzenia połączonej izby cywilnej, izby karnej oraz izby prawa pracy i ubezpieczeń społecznych), sprawa BSA I-4110-1/20, 23 stycznia 2020 r.
- [6] W dniu 9 kwietnia 2020 r. nielegalnie działająca Izba Dyscyplinarna, złożona z osoby powołanej przez obecną zawieszoną Krajową Radę Sądownictwa ENCJ, w sprawie dotyczącej uchylenia immunitetu sędziowskiego w postępowaniu karnym, zwróciła się do ujętego Trybunału Konstytucyjnego o udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie: "Czy art. 4 ust. 3 akapit drugi TUE w związku z art. 279 TFUE w zakresie, w jakim przepis ten zobowiązuje państwo członkowskie do zastosowania się do środków tymczasowych dotyczących organizacji i funkcjonowania organów konstytucyjnych władzy sądowniczej tego państwa członkowskiego, jest zgodny z art. 2, art. 7, art. 8 ust. 1 i art. 90 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 1 Konstytucji RP?". Wniosek ten jest obecnie rozpatrywany przez Trybunał Konstytucyjny (sprawa P 7/20): http://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=360-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782a1315istName=Komunikaty_o_sprawach.
- [7] Zob. niedawno "Trybunał Konstytucyjny został praktycznie zlikwidowany", zapowiedź emerytowanych sędziów, rządy prawa w Polsce, 11 lutego 2020 r: <https://ruleoflaw.pl/constitutional-tribunal-has-virtually-been-abolished-announce-retired-judges/>
- [8] Zob. pkt 110: "Przyznanie wnioskowanych środków tymczasowych nie pociągnęłoby za sobą rozwiązania komisji dyscyplinarnej, a tym samym zniesienia jej służb administracyjnych i finansowych, *lecz tymczasowe zawieszenie jej działalności do czasu wydania ostatecznego wyroku.*" (nasz akcent)
- [9] Sześć nowych osób w Sądzie Najwyższym. RPO: decyzja prezydenta to lekceważenie prawa UE https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/zmiany-w-sadzie-najwyzszym-rpo-decyzja-prezydenta-to-lekcewazenie-prawa-ue/4kb4h2c?utm_source=t.co_viasg_wiadomosci&utm_medium=social&utm_campaign=leo_automatic&srcc=ucs&utm_v=2
- [10] Rzeczpospolita: TK: sędzia powołany przez prezydenta nie podlega weryfikacji <https://www.rp.pl/Sedziowie-i-sady/306029954-TK-sedzia-powolany-przez-prezydenta-nie-podlega-weryfikacji.html>
- [11] Sprawy połączone C-542/18 RX-II *Simpson* i C-543/18 RX-II *HG*, para. 57.

[12] W dwóch orzeczeniach ogłoszonych w dniach 20 i 21 kwietnia 2020 r. Trybunał Konstytucyjny uchylił uchwałę Sądu Najwyższego m.in. na podstawie art. 2 TUE i art. 4 ust. 3 TUE, a także uznał, że Sąd Najwyższy dokonał "praworządnej interpretacji" odpowiednich przepisów prawnych, cokolwiek by to oznaczało. Jeśli chodzi o prawo UE, ujęty Trybunał Konstytucyjny rażąco naruszył je, w tym obowiązek skierowania sprawy do Trybunału Sprawiedliwości. Zob. "Safjan o orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego: scenariusz ekstremalny, ale nawet UE wydaje się możliwa", *Rządy prawa w Polsce*, 27 kwietnia 2020 r. (Reprodukcja tekstu M. Gałczyńskiej pierwotnie opublikowanego w języku polskim na *Onet.pl*, 20 kwietnia 2020 r.): <<https://ruleoflaw.pl/safjan-on-constitutional-tribunal-ruling-an-extreme-scenario-but-even-eu-exit-seems-possible>>.

[13] Polski Trybunał Konstytucyjny jest "marionetką", mówi główny sędzia Niemiec

<https://notesfrompoland.com/2020/05/14/germanys-constitutional-court-president-calls-polish-counterpart-a-puppet-prompting-angry-response/>

[14] Projekt sprawozdania śródk okresowego w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie określenia wyraźnego ryzyka związanego z zagrożeniem dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.

poważne naruszenie przez Rzeczpospolitą Polską zasady państwa prawa, 2017/0360R(NLE), 13 maja 2020 r.

[15] Patrz <https://ruleoflaw.pl/statement-by-50-supreme-court-judges-regarding-irregularities-in-the-selection-of-candidates-for-the-position-of-the-first-president-of-the-supreme-court/>

[16] Patrz M. Krajewski i M. Ziółkowski: Czy Bezprawny Sędzia może być Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego?

<https://verfassungsblog.de/can-an-unlawful-judge-be-the-first-president-of-the-supreme-court/> oraz

<https://ruleoflaw.pl/jaccuse-i-accuse-andrzej-duda-of-breaching-the-polish-constitution-by-appointing-m-manowska-to-the-office-of-first-president-of-the-supreme-court/>

[17] Patrz L. Pech: Radzenie sobie z „fałszywymi sędziami” w prawie UE. <https://reconnect-europe.eu/blog/dealing-with-fake-judges-under-eu-law/>